

Helena Černíková, Uherská politika Habsburků v 15. století, diplomová práce, FF UK v Praze, 2006, 122 ss., 7 stran příloh. Oponentský posudek

Paní Černíková si pro svou diplomovou práci zvolila poměrně náročné téma, protože dynastické a politické aspirace Habsburků ve sledovaném období představují nejen základ jejich budoucího hegemoniálního postavení v Evropě v následujícím století, ale začaly mít v této době komplexní charakter a neomezovaly se pouze na jednosměrné dílčí zisky.

Diplomantka tuto skutečnost reflektuje již v Úvodu své práce a přizpůsobila jí metodologické postupy i heuristickou přípravu. Konstatuji, že ačkoliv by se jistě našly drobné mezery, předkládaná studie je zpracována na základě rozboru a interpretace zásadních odborných monografií a studií a čerpá z významných edic pramenného materiálu diplomatického i narativního charakteru.

Jádro práce tvoří tři analytické kapitoly. První je věnována předpokladům a mocensko-politickým, či dynastickým akcím, které přivedly Habsburky na vrchol evropského dění. Věcně nelze mít žádné zásadní námitky; z koncepčního hlediska je však nutné podotknout, že k poměru vůči celému dílu je tato část neúměrně dlouhá. Domnívám se, že nebylo nutné zabývat se do takového detailu habsburskými aktivitami ve 13. a první polovině 14. století, neboť je obtížné prokazovat, že měly bezprostřední souvislost se situací, která vznikla na počátku 15. století. Na druhé straně jakoby nedoceněna zůstává v tomto kontextu politika Zikmunda Lucemburského, jehož obrat od postoje, jenž sledoval jeho otec Karel IV., představoval bezpochyby zásadní předpoklad pro další mocenský vzestup habsburského rodu.

Druhá kapitola se z větší části zaměřuje na spor Friedricha III. s Matyášem Korvínem o Svatoštěpánskou korunu. Autorka se opírá o výsledky hlavních představitelů moderního bádání v této oblasti, které doplňuje analýzou vydaného pramenného materiálu. S jejími závěry lze souhlasit s tím, že mnohem plastičtější obraz habsburské politiky ve střední Evropě by vznikl, kdyby paní Černíková zařadila s větší mírou uherskou problematiku do říšského a obecně západoevropského diplomatického úsilí obou hlavních představitelů tohoto rodu. Je třeba si totiž uvědomit, že císař usiloval i o provedení hlubší říšské reformy a že mnoho z jeho úsilí, a později i z Maxmiliánova, odčerpávala nejen mnohdy jejich zájmům protichůdná aktivita knížat, ale i soustředění

se k burgundsko-francouzské otázce a později i problém dědictví po Karlu Smělém. Takto totiž vyznívá především Friedrichova politika příliš staticky a pasivně.

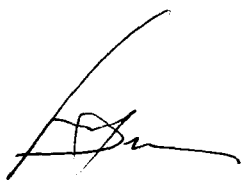
Závěrečná část pak představuje analýzu „konečného“, vojenského řešení uherské otázky, které umožnil až skon Matyáše Korvína. Kapitola je zpracována podobným způsobem jako předchozí, na rozdíl od ní však rád konstatuji, že „uherské finále“ v mnohem hlubším kontextu reflektuje celoevropské zájmy Friedricha III. a především jeho syna. Autorka proto i dospěla k akceptovatelnému závěru: přestože okamžitý výsledek zápasu o podunajský prostor se mohl jevit jako kompromis, diktovaný zatím nedostatečnými zdroji Habsburků, do budoucna pro ně představoval zisk v podobě prosazení vlastní velmocenské pozice mezi soupeřícími rody.

Závěr studie sumarizuje výsledky předcházejících analytických částí a současně je i jakýmsi výhledem do habsburské politiky 16. století. Bylo by samozřejmě možné volit jiný přístup k závěrečné partii, nicméně autorce se takto podařilo upozornit na koncepčnost a důslednost diplomatických aktivit Friedricha i Maxmiliána, díky kterým jejich nástupci zaujali dominantní pozici mezi hlavními evropskými dynastiemi.

Paní Helena Černíková předložila diplomovou práci, která splňuje všechny podmínky pro úspěšnou obhajobu. Předkládané připomínky mají pouze diskusní povahu a nijak nezpochybnují výsledky této studie. Doporučuji ji proto klasifikovat známkou:

.....
Výborně

V Praze 24. ledna 2007

PhDr. Václav Drška, Ph.D.